

Op de Hoogte

*Uitgave van de
Harense Historische Kring
Old Go*

*Bevat geschiedenis en genealogie uit en om
de gemeente Haren*

De Kronkel in de Meerweg

Meerweg in westelijke richting, richting Meer.
Bij het huis in de verte gaat een weg links:
de Westerse Drift.

Foto Geert Bazuin – winter 1961

Het huis met boom was van de familie Holsteyn.
Het heeft plaats moeten maken voor doortrekking van
de Westerse Drift naar de Molenbuurt = Korte Dreef.
Deze naam is in raadsbesluit 9-11-'64 vastgelegd.

Foto Geert Bazuin – winter 1961

Meerweg richting dorp

Bron: www.moorsmagazine.com over het dorp Haren

Meerweg richting Meer

Bron: www.moorsmagazine.com over het dorp Haren

Nog steeds de kronkel

Foto Dick Schaap – augustus 2012

De kronkel van dichtbij

Foto Dick Schaap – augustus 2012

Harens Historische Kring "Old Go"

Adres secretariaat:
Jan Offereins *Borgsingel 3, 9753 CD Haren*

Rabobank: 1570.71.286 tnv.
Harens Historische Kring "Old Go"

Open huis: *Oude Brinkweg 12a, Haren*
Elke donderdag van 13:30 tot 15:00 uur

Bestuur

Voorzitter: Ali Bakker

Secretariaat / Redactie: Jan Offereins

www.oldgo.nl Contactpersoon website: Jan Kalter

Vormgeving en productie Op de Hoogte:
Siebrand Braaksma

Nieuwe leden:

Het lidmaatschap kan op elk moment ingaan.

Persoonlijk lid: Euro 15

Gezin: Euro 25

Donateur vanaf Euro 10.

Inhoud

De Kronkel in de Meerweg	2
Gegevens en activiteitenoverzicht	3
Old Go-tjes in Op de Hoogte	4
De Middelhorst, uitnodiging lezing 1 oktober	4
Vernieuwde website	5
Groninger Archieven activiteiten	5
Herinneringen van Geert Bazuin aan zijn jeugd I	6
Internet, er zijn generaties die niet zonder kunnen	8
Via internet zoeken in oude kranten	9
Haren vanaf 1940, de jeugd van Frans Hazewinkel	11
Vakwerk Architectuurcursussen	12
Een wandeling rond de Mikkellhorst	14
Weet U waar dit is geweest?	14
Inhuldiging burgemeester Boerema, wie heeft informatie?	15
Advertenties	16

Reacties op artikelen zijn van harte welkom!

Graag afgeven of opsturen naar het secretariaat.

Activiteiten en overzicht Old Go

Doelstelling Old Go: Het bundelen, bevorderen en naar buiten brengen van de belangstelling voor en kennis van de geschiedenis van de gemeente Haren

Activiteiten: *Lezingen:* twee keer per jaar
Excursies: één keer per jaar
Tentoonstellingen organiseren
Rubriek in "Haren De Krant"; elke maand
Rubriek op radio Haren FM; de voorzitter snijdt hierin actuele zaken aan, die betrekking hebben op de plaatselijke geschiedenis en de vereniging
Kraampjes op (Kunst-)markt en Groninger Archief om onze kring bekendheid te geven
Op de Hoogte, ons blad, verschijnt drie keer per jaar

De website: www.oldgo.nl Met actuele zaken: ons archief, literatuurlijst, foto's, oproepen
Webredactie: Maria Staal, Dick Schaap en Jan Kalter.

De werkgroepen: *Oude verhalen.* Contactpersoon: Dick Schaap
Digitaal fotoarchief: Dick Schaap
Melkfabrieken: Ab Deelman en Jan Dijkema

Archief: We hebben *ruimte* tot onze beschikking aan de Oude Brinkweg 12a, Haren (boven judoschool). We hebben er 1 x per week *open huis* en werken aan ons **archief**
Openingstijden: donderdag 13.30-15.30 uur

Samenwerkingverbanden:

Monumentendag wordt georganiseerd door de gemeente Haren in samenwerking met Old Go.

Historisch Platform Gorecht is een samenwerkingsverband met de gemeenten/ historische verenigingen van Slochteren, Hoogezand-Sappemeer, Scharmer-Harkstede, Klooster Yesse en de provincie Groningen.

In de maak: samenwerking met de Historische Commissie Haren en de Commissie Letteren

Old Go-tjes in Op de Hoogte

Monumentendag

Met een verrukte blik in zijn ogen zei de jongen:
“Wat is dit geweldig wat jullie vertellen”.

Het waren kinderen van groep 7 en 8 van basisschool de Mikkelhorst.

Vrijdag 7 september gaven de heer Sluurman en ik een excursie aan kinderen van de basisschool de Mikkelhorst over het buitenhuis de Mickelhorst.

Dit landgoed lag vanaf de 17^e eeuw op de plek waar nu de straat de “Olde Borg” loopt.

We gingen naar alle plekken, waar iets te vertellen was over de Mickelhorst.

Hij kwam vaak even bij mij lopen. Ik zag zijn fascinatie: het verleden dat opeens gaat leven op de plek waar je woont en naar school gaat. De schatkamer die opengaat.

Ik was een kind van ongeveer de basisschoolleeftijd toen ik regelmatig nadacht waarom Noordlaren wel een oude kerk had en Glimmen niet. Ik kreeg hier geen afdoende antwoord op. Zou ik daarom zo graag vertellen over onze dorpen in de gemeente Haren?

Ook mooie taak voor Old Go!

Ali Bakker

Voorzitter Old Go

DE MIDDELHORST

Een buurtschap, een buitenhuis , of alle twee

Haren kende de buurtschappen Hemmen, Dilgt, Essen en Middelhorst (Mickelhorst/Mikkelhorst) die een voornamelijk agrarisch karakter hadden.

Behalve dit kenmerk, waren in deze gebieden de voorname buitenhuizen te vinden waar bij gedacht moet worden aan o.a. Emdaborg/Zorgvrij, Lusthorst en Hof te Hemmen.

Ook in Glimmen waren dergelijke buitenhuizen te vinden waarvan de bekendste is het Huis te Glimmen en verder Voorveld en Weltevreden.

De Mickelhorst was ook zo'n buitenhuis met een groot park erom. Het heeft diverse eigenaren gekend. Helaas zijn geen afbeeldingen bekend en het huis is in 1861 voor het laatst verkocht, een verkoop op afbraak. Restanten van het park zijn nog herkenbaar aanwezig evenals de grachten en de borgplaats.

Minder bekend is dat tot dit buitenhuis een zevental boerderijen behoorden en niet te vergeten de nog bestaande eendenkooi in de Oosterpolder.

Welke boerderijen waren dit, waar stonden ze en wie waren de bewoners. De Middelhorst is verdwenen, Oosterhaar kwam ervoor terug.

**Over dit gebied wordt een lezing gehouden
in De Tiehof te Onnen
op 1 oktober**

**Aanvang 20.00 uur
De lezing wordt verzorgd door
Henk Bazuin uit Hoogezand**

Bijgaande foto's tonen een van de zeven boerderijen gelegen aan de Oude Middelhorst tegenover de Mellenssteeg en de huidige situatie anno 2012.

Let eens op de oude bomen.

Vernieuwde website

Zoals u wellicht al heeft gemerkt is de website van Old Go in een nieuw jasje gestoken.

Op de site vindt u uiteraard de artikelen terug die ook op de oude website stonden, nu ingedeeld in artikelen over de Tweede Wereldoorlog en Algemene Artikelen. De nieuwsberichten over alles wat er speelt op het gebied van de geschiedenis en historie in de gemeente Haren hebben een aparte plaats gekregen.

Nieuw is een column waarin maandelijks mensen over hun ervaringen met geschiedenis vertellen.

De vernieuwde website is vooral ook een interactieve site geworden, waar u de kans krijgt om een reactie op artikelen en andere berichten achter te laten.

U wordt van harte uitgenodigd om een kijkje te nemen op onze vernieuwde website. Deze is te vinden via www.oldgo.nl.

Tegelijkertijd met de vernieuwde website is een Facebook pagina voor Old Go gelanceerd. Op deze pagina staat actuele informatie en extra foto's. U hoeft geen lid te zijn van Facebook om de pagina te kunnen zien. Klik gewoon op de Facebook-link op onze website.

Dus vergeet niet regelmatig eens een kijkje te nemen op onze nieuwe site, zodat u op de hoogte blijft van wat er allemaal in de vereniging speelt!

De webredactie

Regionaal Historisch Centrum

Groninger
Archieven

Activiteiten Groninger Archieven

Kort overzicht van activiteiten in het najaar 2012:

- Woensdag 3 oktober:
lezing over laat middeleeuwse pelgrimsinsignes, gevonden in de Groninger bodem
- Zaterdag 13 oktober:
Dag van de Groninger Geschiedenis
- Woensdag 17 oktober:
lezing over Westerwolde en de relatie tot de stad Groningen
- Donderdag 18 oktober:
presentatie rond de publicatie van een nieuwe editie van de kroniek van Sicke Benninge
- Zaterdag 10 november:
workshop rond schrijven van familie verhalen
- Maandag 12 tot en met vrijdag 16 november:
rondleidingenweek onder het motto 'Zo bewaren wij onze geschiedenis!'
- Woensdag 28 november:
lezing over Sicke Benninge en zijn kroniek
- En verder zijn de Groninger Archieven met een informatiestand aanwezig op de
 - Mernedag, zaterdag 29 september in Den Hoorn
 - Dag van de Oost-Groninger Geschiedenis, zaterdag 1 december.

BOOMKER
b o e k e n +

Libris boekhandel + Onze specialisaties zijn:

**literatuur + reizen + kin-
derboeken + regionalia +
gezondheid + zingeving**

Rijksstraatweg 205 + 9752 BH Haren +
tel. (050) 534 40 13 + e-mail info@boomker.nl

www.boomker.nl

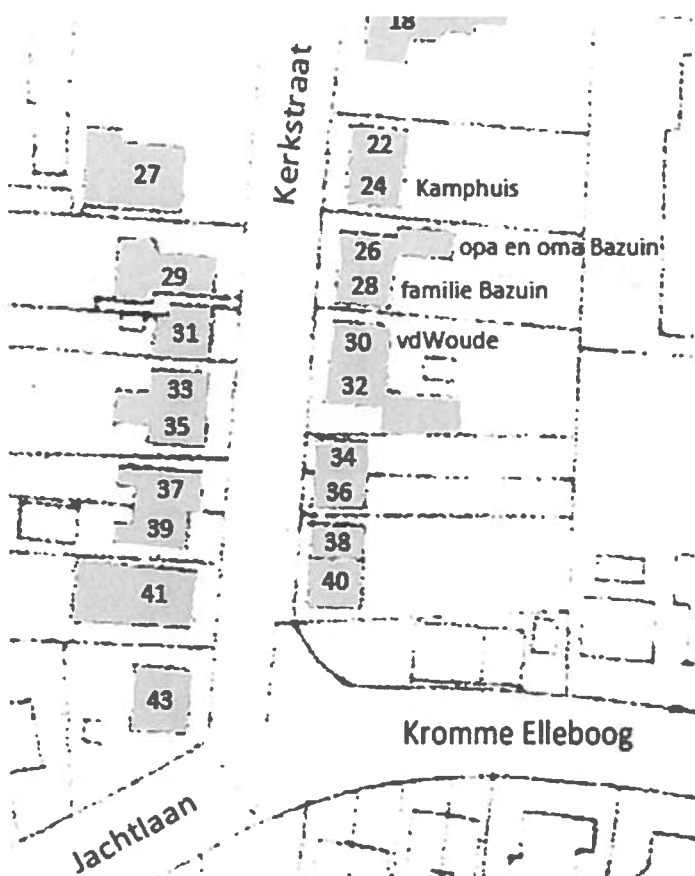
Herinneringen van Geert Bazuin aan zijn jeugd in de Kerkstraat van 1930-1950, deel 1

Geert Bazuin heeft vanaf zijn geboorte in 1925 tot na de oorlog aan de Kerkstraat gewoond. Hij heeft in 1965 zijn herinneringen aan zijn jeugd in de Kerkstraat en vooral ook aan de oorlog op papier gezet.

Deze herinneringen zullen we in een aantal delen publiceren.

Geert begint in dit eerste deel met een beschrijving van het pand waar hij geboren is, zijn afkomst, de burens (van der Woude's) en de komst van het "Klokzeep"-boxje.

Kerkstraat 26-28, twee onder een kap, in de lengte langs de straat, kleine smalle tuin (een beetje dik woord) voor het huis met een paar kastanjabomen. Een hek langs de straat met een wit hekje erin. Voordeur midden in de gevel met twee ramen links en twee ramen rechts. De voordeur was de vooringang van nr. 28. De voordeuringang van nr. 26 zat in de zijgevel aan de westkant van het huis. Aan de westkant van de dubbele behuizing zat de brede oprit naar de werkplaats (timmerwinkel).

Afbeelding 1: Kerkstraat met percelen

De werkplaats stond op zwet (red: tegen de erfscheiding) met het terrein van nr 24 waar eerst Kamphuis woonde en later van Steenwijk. De werkplaats liep een flink eind door. Achter de werkplaats en achter de woningen nrs. 26-28 was nog een behoorlijk ruim erf met vruchtbomen. Achter de werkplaats lag en stond

bouwmateriaal, zoals lange steigerpalen. Een ervan diende als antennemast met een lange antenne naar huis. Aan de achterkant werd het erf afgescheiden door een hek met gaas van het schoolterrein. Tussen de erven van Bazuin en van der Woude stond ter afscheiding een beukenhaag, niet al te hoog. Die haag was voor Tannie (red: een door Geert gehanteerde afgeleide van tante voor Rike van der Woude, de vrouw van Hannes van der Woude) en moe een gezamenlijk gebruiksartikel, daar werden vrijdags de kokosmatten op uitgeklopt. In de haag zat een opening waardoor je gemakkelijk bij elkaar kon komen, want nr. 28 had geen achterom naar het huis aan de kant van de van der Woude's. De achteringang van nr. 28 was via de toegang tot nr. 26 langs de oprit en de werkplaats.

Opa (Jan Bazuin), grootmoe (Antje Brookman) en oom Kees (zoon) woonden in perceel nr. 26, dat bestond uit woonkeuken, kleine tussenkamer links van de voordeur waar een soort erkerraam zat en rechts van de voordeur een grotere kamer (de voorkamer genoemd, waar juffrouw Smid woonde, onderwijzeres van onze school. Later heette ze mevrouw (juf) Braaksma, maar dat was pas veel later dat ik daar achter kwam). Boven waren de slaapvertrekken, maar vraag me niet hoe die eruit zagen, want dat weet ik niet meer en ik vraag me af of ik het ooit geweten heb.

Afbeelding 2: Kerkstraat nrs 26-28

Zo langzamerhand begin ik me wel af te vragen of alle herinneringen wel de mijne zijn en dat het niet aangemaakte voorvallen zijn die je al zo vaak hebt gehoord dat het naar jouw idee je eigen herinneringen zijn geworden.

Een sprekend voorbeeld is er. In de timmerwerkplaats hadden opa, oom Kees en oma een mooie schommel voor mij gemaakt. De schommel was een soort kinderstoel zonder poten, opgehangen aan vier touwen. Aan het eind van de touwen waren er vier ogen in aangebracht van metaal. In een balk van de zoldering in de werkplaats waren twee getorste haken als van een kurkentrekker bevestigd en aan die haken hing de schommel. Ik werd in het stoeltje gezet en ieder die er langs liep gaf mij wel een zwieper en aangezien er nogal veel mensen over de vloer kwamen in de werkplaats was ik vrijwel constant in beweging, waarbij ik dan als een uiting van plezier begon te zingen.

Is er bij mij dan wel sprake van een eigen herinnering of is het een aangepaste herinnering. Ik hou het op het laatste maar ergens meen ik het me echt te moeten herinneren.

Goed, nu weer over op gewone herinneringen.

Op zeker moment hadden we een fototoestel, een echte waar films in moeten van die brede stroken met aan weerskanten een houten spoel met blikken zijkanten. Het toestel moest dus onmiddellijk worden getest, iedereen moest erop, dat wil zeggen dat Pa de opnamen maakte, want die wist hoe het moest met gevolg dat van ons drieën alleen moe erop kwam en de van der Woude's. De opnamen werden gemaakt tegen het schuurtje achter het huis van de van der Woude's. Om beurten kwam er een tegen de houten wand te staan en als die goed stond en de zon scheen (bewolking verstoorte het gunstige opname klimaat) werd er afgedrukt. Achteraf gezien had het gebeuren min of meer het karakter van een executie.

Acht opnames kon je maken, je ging ook niet zomaar een filmrol verpesten, er moest wel degelijk een serieus moment zijn om af te drukken.

Later hoorde ik hoe wij aan het fototoestel zijn gekomen. Het was een boxje waarvan het huis een soort veredeld karton was met enig glaswerk, (lensje en zoeker) erin. Het was een reclameactie van Klokzeep. Als je een bepaald aantal Klokzeep bonnen had dan kon je zo'n toestel krijgen.

Moe had ze gespaard en opgestuurd. Het was dus een toestel op "Klokzaipbon'n".

Afbeelding 3:
"Klokzeep"-boxje

Langzaam werd het tijdperk zitten op de schaaftank en gluren naar het terrein van Kamphuis (nr 24) en de schommelperiode verlaten en begon de verkenning achter 't hoes. Achter 't hoes werd te klein en door het gat in de beukenhaag werd het terrein van de van der Woude's ook zeer interessant, te meer om dat daar ook een wezen rond dartelde waar goed mee te spelen was (*red: is Siert van der Woude, zoon van de smid, leeftijdsgenoot van Geert*). Beide terreinen hadden het voordeel dat het er betrekkelijk veilig was omdat het niet aan de straat gelegen was. Mijn nieuwsgierigheid naar het vreemde was groter dan van mijn speelkameraadje en daardoor was ik meer bij de van der Woude's te vinden dan dat mijn vriendje bij ons was te vinden. Hij had een hekel aan vreemden en bewoog zich bij voorkeur in eigen kring en directe omgeving.

De familie Bazuin bestond oorspronkelijk uit opa Jan Bazuin, zijn vrouw Antje Brookman en drie zonen, te weten Hendrik, de oudste van de drie, overleden aan de Spaanse griep (1918), Geert (mijn vader, was de tweede zoon) en Kees (de derde zoon en aan tuberculose overleden, 1932). Opa en grootmoe heb ik gekend maar er geen herinneringen aan overgehouden. Hendrik is dus al jaren geleden overleden als ik op het wereldtoneel verschijn. Oom Kees heb ik wel gekend en ook zijn Duitse vrouw (die voordien dienstmeisje was bij burgemeester Boerema) Frida. Geert Bazuin kwam in aanraking met Geertje Barkhof (dochter van Jens Barkhof en Margaretha Kregel) en uit die verhouding werd een zoontje geboren en dat ben ik dus. Ik zou Jan hebben moeten heten maar opa Jan Bazuin zei: "je nui'm mie dat kind gain Jan, dat is gain noam" Toen werd het Geert. Mijn geboorte zal een hele klap voor mijn ouders zijn geweest. (*red: Geert is met één arm geboren*). Nooit heb ik ze daar over gehoord, nooit zijn mij uitlatingen bekend geworden dat ze getraumatiseerd zijn geweest, terwijl dat niet zo wonderlijk zou zijn geweest. Ik heb fantastische ouders gehad. Ze hebben mij bepaald niet in de watten gelegd.

Als ik iets wilde dan moest ik me zelf maar redden tenzij het iets was wat ik absoluut niet kon. Dan werd ik van alle kanten geholpen, maar een beschermde status was er gelukkig niet bij. Ook van de omgeving was er geen sprake van een voorkeursbehandeling.

Ik werd vaak erop uit gestuurd om een boodschap te doen. Achteraf gezien was dat duidelijk de opzet dat ik me tussen vreemden moest begeven en eraan moest wennen om me daartussen te bewegen terwijl alle ogen op me werden gericht, het grote voordeel was ook dat iedereen aan mij gewend raakte en al gauw geen aandacht meer aan me schonken. Kinderen uit de buurt namen al helemaal nergens notitie van en ik heb vanuit die hoek nooit pesterijen of beledigende opmerkingen gehoord die verband hielden met mijn lichamelijke afwijkingen. "Schelen" en "rooien" waren eerder het onderwerp van belediging.

Thuis kon er veel en ik kon altijd vriendjes en vriendinnetjes meenemen en 's middags uit school was moe er altijd en was er thee met een meelkoekje.

In de volgende aflevering vertelt Geert over de bouw van een radiotoestel, de verwijdering tussen zijn vader en diens broer vanwege diens duitse vrouw, het einde van het eigen timmerbedrijf van zijn vader, de aanschaf van een auto door de van der Woude's en het spelen in een kolenberg.

Internet, er zijn generaties die niet meer zonder kunnen. Een korte opsomming

Augustus 1962: Joseph Licklider schrijft over ideeën voor een computernetwerk, bedoeld om aangesloten computers van verschillend fabricaat met elkaar te laten communiceren ("Galactic Network Concept").

Zijn ideeën zitten in het huidige internet.

September 1969: In LA verbindt een team van de Universiteit van Californië twee machines met ARPAnet.

1971: 23 hosts met het ARPANET verbonden. Ray Tomlinson van BBN ontwikkelt software die ARPANET-gebruikers in staat stelt onderling berichten uit te wisselen. Daarbij zendt hij de eerste e-mail over een computernetwerk. Hij kiest het @-teken om individuele gebruikers te adresseren die aangesloten zijn op een bepaalde ARPANET-host.

1974: Het Transmission Control Protocol/Internet Protocol (TCP/IP) is vanaf de start opgevat als een open standaard die alle vormen van communicatie tussen alle soorten netwerken mogelijk moet maken. TCP/IP kan worden gezien als dé grote stap voorwaarts naar het internet zoals het nu bestaat.

Op 3 mei 1978 ontvangen 400 personen een advertentiebericht in hun mailbox. De eerste e-mailspam is een feit. De afzender, Gary Thuerk, werd makkelijk opgespoord, en kreeg problemen.

1984: Het eerste artikel over internet verschijnt in een Nederlandse krant: 'Een leven zonder netwerk is ondenkbaar'. Het internet bestaat reeds uit 1000 verschillende hosts.

25 april 1986: eerste internetverbinding met Nederland

1988: De door MIT-student Robert Morris ontwikkelde computerworm infecteert circa 6.000 van de 60.000 systemen op het internet.

In 1989 stellen de Belg Robert Cailliau en Tim Berners-Lee een hypertext systeem voor als toegang tot de CERN-documentatie. Dit leidde tot een gezamenlijk voorstel in 1990 en daarna tot het World Wide Web.

1993: De eerste zoekmachines. Lycos wordt in 1993 ontwikkeld als onderzoeksproject op een universiteit.

1994: Eerste online-winkels.

1996: Eerste internettelefonie.

1997: Eerste sociale netwerk. SixDegrees.com.

1997: Begin van de internetzeepbel, een hausse op de aandelenmarkt in internetbedrijven. Duurde tot 2000.

1999: Opkomst van bankieren via het internet. Eerste toepassingen van MP3. Eerste weblogs.

2000: Opkomst van Napster. Eerste toepassingen van draadloos internet.

2001: Start van Wikipedia.

2005: Opkomst van Web 2.0, oprichting van YouTube

2005: zoekmachine Google heeft 8 miljard webpaginas geïndexeerd, in juli 2007 al meer dan 10 miljard.

En verder? Kunt U nog leven zonder internet?

SINDS 1911

Konings

TOTAALINSTALLATEURS

Rijksstraatweg 208 - 210 9752 BR Haren
☎ 050 5344735 Fax 050 5344138
www.koningstotaalinstallateurs.nl

Via Internet snuffelen in oude kranten

Het is verslavend, maar biedt veel mogelijkheden om meer over het onderwerp van je keuze te weten te komen. De Koninklijke Bibliotheek is bezig om kranten te scannen en zo te ontsluiten.

In dit artikel zullen we aan de hand van een voorbeeld laten zien wat er mogelijk is.

Als onderwerp van onderzoek kiezen we de Theda Mansholtschool aan de Westerse Drift in Haren, waar in het maartnummer van 2012 over geschreven is. De Theda Mansholtschool was een landbouwhuishoudschool die van 1950 tot een fusie in de negentiger jaren allerlei opleidingen bood. We hebben geen concrete vraag maar willen onderzoeken wat er in het Nieuwsblad van het Noorden over te vinden is.

Ga in een browser naar <http://kranten.kb.nl> (zonder www) en selecteer bovenin "Geavanceerd zoeken"

of ga direct naar:

<http://kranten.kb.nl/search/index/state/load>

Er verschijnt een scherm met een zoekveld, een periode van - tot en een aantal selectievelden waarin een keuze gemaakt kan worden.

We beperken ons onderzoek tot "Nieuwsblad van het Noorden".

Klik bij Krantentitels op Selecteer titels (0).

Het scherm wordt groter: er verschijnt een zoekveld Titel bevat: en een lijst met 1366 titels.

Toets "Nieuwsblad van het Noorden" in of ga de lijst langs.

Klik naast het zoekveld en daarna op de titel eronder.

Er verschijnt een plusje voor de titel en de titel is toegevoegd aan de lijst van geselecteerde titels.

Bij Krantentitels / Selecteer titels staat nu (1)

Nb: de krant is verschenen in de periode 1888-2002.

Niet alle jaren zijn al digitaal beschikbaar.

Vul als zoekterm "Theda Mansholtschool" in.

Nb: de aanhalingstekens zijn niet perse noodzakelijk.

Het zoeken naar "Theda Mansholtschool" levert 67 resultaten.

Bij Soort bericht worden drie categorieën genoemd:

Advertenties (35), Algemeen bericht (31) en Familiebericht (1).

We verwachten het meest van Algemene berichten en selecteren dit.

Nb: de artikelen staan niet op datum

Achteraan zijn vier icoontjes zichtbaar. We laten ze hier buiten beschouwing.

Zoals je bovenaan ziet kun je indien gewenst terug naar de zoekvraag.

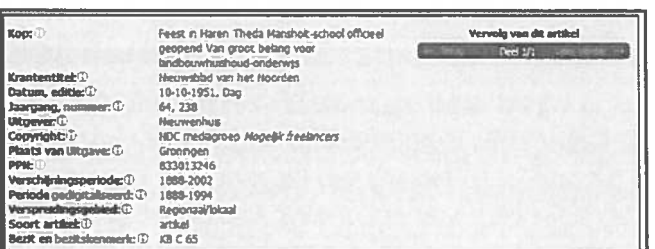
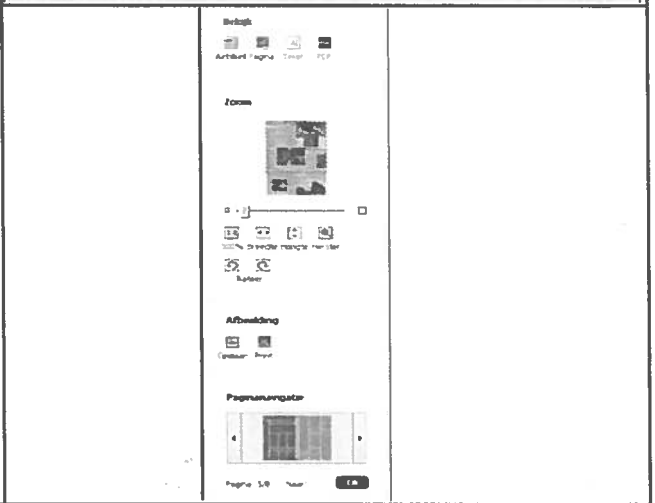
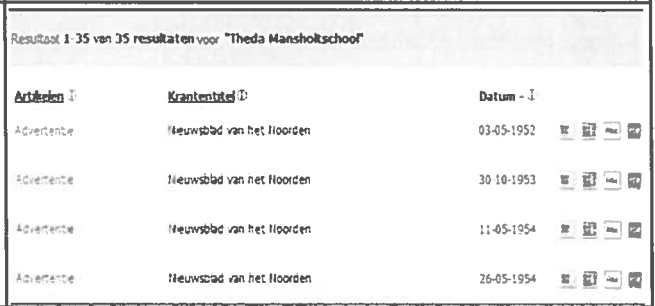
We krijgen nu een overzicht van algemene berichten onder het kopje Artikelen en sorteren deze op datum.

We kunnen de lijst doorlopen en komen daar onderwerpen tegen die interessant zijn.

In het tweede bericht van 10-10-1951 gaat het over de opening van de school. We klikken op dit bericht.

Het desbetreffende artikel wordt zichtbaar.

Onder het artikel staan verdere gegevens als Kop, Datum, Uitgever. Nb: 1888-1994 is de periode die gedigitaliseerd is. Jaartallen die niet in de lijst verschijnen zijn dan kennelijk niet van toepassing.	
Links van het artikel wordt duidelijk wat je ermee kunt doen. Bekijken kan op vier manieren: het Artikel, de volledige pagina, vertaald in tekst en als pdf bestand. De belangrijkste functie is Zoom. Als het bericht te klein wordt weergegeven kun je hiermee inzoomen en zoeken. Verder kun je het artikel opslaan of afdrukken en bij Paginavigatie door de gehele krant snuffelen.	
We gaan vervolgens op advertentie zoeken. We kiezen bij Soort bericht eerst Toon Alle en vervolgens Advertenties. De advertenties beginnen in 1952 en zijn nog gesorteerd op datum. We kiezen voor het bericht van 03-05-1952.	
Dit blijkt te gaan over de aanmelding van leerlingen voor het volgende schooljaar. Nb de zoektermen zijn blauw gemerkt. Indien het bericht niet groot wordt weergegeven maar als gehele pagina kan nog worden gezocht naar blauwe termen.	

Besluit

Het resultaat van de open zoektocht is een aantal krantenartikelen waarin we aan de hand van de titel goed kunnen zoeken, wat nuttige informatie oplevert, en een aantal advertenties die minder houvast bieden en eigenlijk één voor één moeten worden doorzocht om te zien waarover het gaat.

Voor de school blijkt dit vaak een aanmeldingsbericht te zijn.

Tenslotte:

Dit document beoogt een handleiding te zijn om uw weg te vinden in de gescande kranten van de Koninklijke Bibliotheek. Ik nodig u uit om deze zoektocht eens te proberen. Dan kunt u de afbeeldingen in dit artikel ook eens op ware grootte zien. En bovendien, u was ook nieuwsgierig naar het familiebericht!

Haren vanaf 1940

opgeschreven door Frans Hazewinkel

Voor onze school in de Kerkstraat in 1943

Frans Hazewinkel
(rechts), 8 of 9 jaar
met vriendje
Wim van Piggelen

In de stad Groningen werd ik in 1934 geboren als zoon van Nico Hazewinkel, directeur van het Nieuwsblad van het Noorden. In 1968 zou ik mijn vader opvolgen als directeur.

Tot begin 1940 woonden wij in de stad in 'het huis met de mooie gevel' aan de Grote Markt, noordzijde. Dat was het huis waar Rabenhaupt in 1672 had gewoond. De Duitsers hadden zich in 1945 op verschillende plaatsen in de noordwand verschanst. Tijdens de bevrijding is de hele noordwand weggevaagd.

In 1940 verhuisden wij naar Haren, naar Rijksstraatweg 61a, Huize Vrythuus.

En zo verhuisde ik van de Muurstraatschool in de stad, waar ik onder meer in de klas zat met Hansje Loos, met wie ik in 1958 in Haren zou trouwen. Op de openbare lagere school in de Kerkstraat zat ik in de eerste klas samen met een aantal echte Harinezen. Hun achternamen kwam je ook in 't dorp tegen: Jopie Krook, zoon van kapper Krook, Piet de Noord van de smid, Jan Koning van de kruidenier, Jaap Leutscher van de groentezaak, Corry Pama van café Pama, Jacob Krui- zinga van dokter Kruizinga en ik zal zeker enkelen vergeten. Al deze klasgenoten woonden aan de Rijks- straatweg.

Ook nu nog kun je de indeling in klassen zien in het gebouw dat nu het Clockhuys heet.

Van links naar rechts kijkend, met het gezicht naar het prachtige in Amsterdamse School stijl gebouwde pand waren klas 3, klas 5 van meester Post en klas 7 van het hoofd van de school meester Zondag. Vanaf de entree naar rechts zag je de klassen 6 van meester Braaksma, 2, 1 en 4.

Tegenwoordig volgen mijn vrouw en ik yoga in wat ooit klassen 3 en 5 waren en heb ik lang schilderles gehad in wat vroeger klassen 4 en 1 waren.

In de oorlog trokken veel mensen uit het Westen van Nederland naar oorden waar het wat minder moeilijk was om aan eten te komen. Dat had tot gevolg dat onze klassen overvol werden. Mijn tweede klas werd gesplitst: een klein deel ging naar het lokaal op de eerste verdieping, boven de hoofdingang, de 'torenkamer'. Daar kregen we les (ik ook) van juf Kaptein.

In de derde klas zaten wij vanwege de toeloop van evacués met z'n drieën in een bank. In de vijfde en zesde klas waren er weer andere problemen: de Duitse bezetters vorderden onze school en er was slechts mondjesmaat brandstof voor verwarming.

We hadden nog maar enkele uren les per week in het lokaal achter de oude Hervormde kerk in de Kerk- straat, de raadskamer in het Gemeentehuis en in een woonkamer van een particulier huis, Julianalaan 12.

De raadskamer in het Gemeentehuis was met een schot in tweeën gesplitst wat allesbehalve geluidsiso- lerend was. Ik herinner mij nog goed de Franse lessen die wij van meester Zondag kregen. Wat ik me ook nog herinner waren de bijlessen die meester Post aan groepjes leerlingen gaf bij hem aan huis, Meerweg 137. Het waren hele wandelingen om deze bijlessen te kunnen volgen.

Over wandelingen gesproken: de meeste kinderen - ik ook - liepen in de oorlog op klompen met daarin klompschoentjes. Er waren nauwelijks meer schoenen te krijgen en klompen waren warm. Ik bleef het lopen op klompen niet fijn vinden. Al gauw deed mijn wreef pijn. Als de klompen versleten of stuk waren ging ik naar de klompenmaker. Die werkte in een klein huisje achter molen De Hoop. Ik vond het interessant te zien hoe hij uit grote stukken boomstam nieuwe klompen maakte.

Als jongetje van zes 'moest ik van thuis' met lange kousen onder mijn korte broek naar school. Ik vond dat vreselijk, maar nog erger vond ik het dat ik knielappen op die kousen moest dragen. Van die bruinleren lapjes die aan de achterkant met twee elasti- cken bandjes vastzaten. Ik schaamde me rot. Wat de andere kinderen gelukkig niet konden zien was het charetelgordeltje dat onder mijn broek zat en waaraan de lange kousen vastgemaakt zaten. Ik probeerde regelmatig de knielappen tot onder mijn broek omhoog te trekken, zodat ze onzichtbaar waren. De elasti- cken bandjes deden dan nog meer pijn. Hoe lang deze mar- teling geduurd heeft weet ik niet, maar er kwam ge- lukkig een moment dat ik geen lange kousen met knielappen meer hoefde te dragen.

Op weg naar school maakte ik eens mee dat in de Hortuslaan een varken geslacht zou worden. Dat was in een steeg naast het pand waar nu De Rommelmarkt zit, Hortuslaan 4. Het varken werd vastgesjord op een ladder op twee schragen. Het beest schreeuwde het uit. Ik was er dagen van onderste boven.

Ik weet niet hoe het zat met de spelletjes die wij op en rond het schoolplein speelden. Wie begon daar mee? Het leek plotseling in de lucht te zitten dat alle meisjes touwtje wilden springen. Ik hoorde met vele jongens en meisjes tot de knikkeraars. Mijn oudere broer had een plankje voor mij gemaakt met poortjes. Je moest proberen de knikkers vanaf een bepaalde afstand door een poortje te schieten. Als het je lukte om door een heel smal poortje te schieten kreeg je bijvoorbeeld vijf knikkers. Was de poort heel breed dan maar een. De aantallen te winnen knikkers stonden boven de poortjes.

Toen ik op de lagere school zat kreeg ik 4 jaar vioolles van de toen bekende Wil van Dijk uit Helpman.

Veel van zijn leerlingen vroeg hij om mee te spelen in de Harener Muziek Club. HAMUC, waarvan hij de dirigent was. Niet alleen violisten, maar ook een cello, accordeonisten en fluitspelers.

We oefenden in een ruimte aan de Rijksstraatweg achter waar nu MediQ Apotheek zit, Rijksstraatweg 194. HAMUC had regelmatig uitvoeringen in café Bolhuis voor het begin van de Appelbergen en in Ons Centrum aan de Kerkstraat. In Ons Centrum was toen overdag een bijzondere lagere school gevestigd.

In Ons Centrum kwam ik een aantal jaren op zondagochtenden naar de Nederlands Hervormde zondagschool. Mijn vader ging wel eens naar de NH kerk, maar was nergens lid van. Mijn moeder was een Meihuizen. In 1714 zijn haar voorouders, die Doopsgezind waren, uit Zwitserland verdreven omdat Doopsgezinden daar toen niet gewenst waren.

Op weg van huis naar Ons Centrum probeerde ik een vroom tekstje - dat in een piepklein boekje stond - uit mijn hoofd te leren. Die tekst werd vervolgens door iemand van de leiding overhoord en als dat goed ging kreeg je een plaatje of zoiets. Ik heb niet het idee dat ik erg veel opstak van hetgeen de leiding van de zondagschool probeerde over te dragen. Dat zal aan mij gelegen hebben.

Toen ik volwassen was heb ik - samen met Hansje - in 1956 belijdenis gedaan in de Doopsgezinde kerk in Groningen en ben ik later actief geworden in de Doopsgezinde Gemeente Haren en in regionale en landelijke verbanden. De Doopsgezinde Kring Haren (kring van Groningen) werd 25 april 1958 de zelfstandige Doopsgezinde Gemeente Haren en in 1968 werd de eigen kerk, aan de Nieuwe Stationsweg 1, in gebruik genomen.

Wij kregen op school ook op gezette tijden gymnastiek. De hal, waar nu kunst hangt, was daarvoor veel te klein. De eerste klassertjes speelden daar onder leiding van Juf nog wel eens 'heb je wel gehoord van de zeven de zeven', maar echt gymnastiek deden we in de grote gymnastiekzaal van de Tuindorpschool. Daar gingen we doorgaans lopend heen, ik gebruikte regelmatig mijn autoped, rood met luchtbanden, die ik had gekregen toen ik vijf jaar werd.

Zwemmen stond ook op het programma van onze school. Dat deden we in het zwembad in de Appelbergen, over het spoor aan de linkerkant. Het was een openluchtzwembad. In het Helperzwembad had ik mijn diploma's A en B gehaald en die haalde ik in 'Appelbergen' nog eens. Nu als schooldiploma's.

Naar Appelbergen gingen we heen en terug met de hele klas op de fiets.

Een ander zeer geliefd openluchtbad was het zwembad aan het Paterswoldse meer aan de Meerweg. Dit bad had een zonnestrand met wit zand omzoomd met hoge bomen. Je kon vanaf de steiger zwemmen naar de houten 'eilandjes' die speciaal in het water waren gelegd voor de zwemmers.

In zowel het zwembad in het Paterswoldse meer als - in de winter - in het Helperzwembad kwam ik regelmatig klasgenoten tegen.

In 1953 slaagden Hansje en ik (we zaten weer bij elkaar in de klas) op het Heymanslyceum, Nieuwe Sint Jansstraat in de stad, voor ons eindexamen HBS-B.

Hansje volgde hierna in Groningen de opleiding voor bibliothecaresse en ik verliet Haren om in Bergen op Zoom in militaire dienst te gaan.

Burgemeester F.W. van Ketwich Verschuur van Haren zocht als voorzitter van de op te richten Openbare Leeszaal in Haren een eerste directrice die vrijwel vanuit het niets diende te starten met het opzetten van een Harener Openbare Leeszaal.

Dat werd juffrouw Hansje Loos met wie ik in 1958 in Haren trouwde.

De bibliotheek werd gevestigd in een houten barak. Die barak bevond zich aan de Rijksstraatweg 156, waar zich nu de ING Bank bevindt.

In 1955 was er in Haren alleen een 'leesbibliotheek': In het kleine pandje Kerkstraat 3 dreef de heer Rein- ders een sigaren en sigarettenzaak annex de verkoop

van schriftjes e.d. Ook had Reinders een boekenuitleen. Alle boeken waren keurig gekaft in groen kaftpapier. Voor een klein bedrag (5 cent?) kon je een boek meenemen en een week later weer terugbrengen.

Hansje kreeg de opdracht deze boeken over te nemen, te beoordelen en eventueel weg te doen. Zij schrapte alle boeken in de oeroude spelling van voor 1934, bijvoorbeeld 'zoo' met twee o's en 'bosch' met sch.

De boeken die overbleven na een kritische inhoudelijke selectie werden van hun groen papieren kaft ontdaan en in plastic gekaft. Zo werden die boeken het begin van de 'Openbare Leeszaal en Bibliotheek Haren', die in 1957 kon worden geopend.

Toen wij in 1958 trouwden werkte ik bij het Rotterdams Nieuwsblad, waar ik als volontair niets verdiende. Het salaris van Hansje was op dat moment onze enige bron van inkomsten. Een ongewone situatie in die dagen.

Uit de oorlog herinner ik mij hoe wij af en toe bij wijze van oefening onder de schoolbanken dienden te gaan liggen op bevel van Juf of Meester. Er kon tenslotte een bom op ons schoolgebouw vallen en dat dat absoluut niet overdreven was kon je in de stad zien, daar waren gedurende de oorlog verscheidene huizen door een bom getroffen. Een schoolbank kan, zo hoopten wij, enige bescherming bieden.

Wat ik mij ook herinner was dat er aan het eind van de oorlog geen fietsbanden meer te krijgen waren. Dat had tot gevolg dat ik op een bepaald moment met een tuinslang voor en achter fietste. Je voelde iedere keer het verbindingsstuk waarmee de band was vastgemaakt om de velg. Het fietsen ging ontzettend zwaar.

Op de een of andere manier kon mijn vader aan graan komen. Een luxe tijdens de oorlog.

Mijn broer en ik moesten afwisselend dat graan malen. Dat gebeurde bij ons op zolder omdat daar de graanmolen bevestigd was aan een van de zolderbalken. Ons gemaal klonk door het hele huis. Voortijdig ophouden met malen was dan ook geen optie....

Pindakaas was er natuurlijk al lang niet meer, maar als je graan roosterde en dan maalde had het met enige fantasie wel iets van pindakaas.

Frans Hazewinkel, januari 2012

Vakwerk Architectuurs cursussen

In samenwerking met de Harense Historische Kring *Old Go*, organiseert *Vakwerk Architectuurs cursussen* dit najaar twee leuke cursussen over architectuur in Haren. Tijdens beide cursussen staat het leren herkennen van bouwstijlen centraal.

Leden van Old Go kunnen deze volgen voor de speciale prijs van €70 per cursus.

De cursus ***Herkennen van bouwstijlen: De 19^e-eeuwse Neo-stijlen*** zal de gaan over de bouwstijlen uit de 19^e-eeuw. De architectuur van die tijd kenmerkt zich doordat bouwstijlen van weleer in een nieuw jasje werden gestoken. Ook ontstonden er in die eeuw door de industriële revolutie nieuwe bouwmethoden, die tot op de dag van vandaag worden gebruikt. Bouwstijlen die in deze cursus o.a. aan bod zullen komen zijn:

- * Neo-classicisme
- * Neo-gotiek
- * Neo-renaissance
- * Eclecticisme

De cursus bestaat uit vijf lessen van 2 uur en wordt gehouden op **woensdagochtend 26 september en 3, 10, 17 en 24 oktober 2012, aanvang 10.00 uur.**

Locatie: 't Clockhuys, Kerkstraat 4 Haren.
Minimum aantal cursisten 5 en maximaal 16.

In de cursus ***Herkennen van bouwstijlen: Art Nouveau tot Wederopbouw*** draait het allemaal om het begin van de 20^e eeuw. In de eerste helft van die eeuw vond er namelijk een belangrijke verandering plaats wat betreft de architectuur in ons land. Een verandering die heeft geleid tot de moderne hedendaagse architectuur die we overal om ons heen zien. De cursus zet op een rijtje wat er allemaal veranderde in de eerste jaren van de 20^e eeuw.

Bouwstijlen die in deze cursus o.a. aan bod zullen komen zijn:

- * Art Nouveau
- * Berlage
- * Nieuwe Bouwen
- * Amsterdamse School
- * Delftse School
- * Wederopbouw

De cursus bestaat uit vijf lessen van 2 uur en wordt gehouden op **woensdagochtend 31 oktober en 7, 14, 21 en 28 november 2012, aanvang 10.00 uur en donderdagavond 1, 8, 15, 22 en 29 november 2012, aanvang 19.00 uur.**

Locatie: 't Clockhuys, Kerkstraat 4 Haren.
Minimum aantal cursisten 5 en maximaal 16.

Tijdens beide cursussen zullen een **groot aantal voorbeelden van bouwstijlen worden gebruikt zoals die in de gemeente Haren te vinden zijn.** Dit geeft u meteen een goede kans het geleerde in de praktijk te brengen.

De bouwstijl en leeftijd van veel gebouwen zullen na het volgen van deze cursus geen geheim meer voor u zijn.

Beide cursussen worden gegeven door Maria Staal. Zij is een expert op het gebied van architectuurgeschiedenis en de restauratie van oude gebouwen.

Aanmelden voor de cursussen kan door een email te sturen naar info@vakwerk cursussen.nl.

Graag hierbij vermelden aan welke cursus u mee wilt doen en op welke tijd.

Meer informatie : www.vakwerk cursussen.nl.

Een wandeling rond de Mikkelfhorst

Iedere Harenaar kent de Middelhorst, als straatnaam of als café. Maar niet iedereen weet dat niet een verbastering is van **Mikkelfhorst**, een van de oude borgen in Haren.

De Mikkelfhorst is rond 1860 afgebroken, maar wat is er nog van terug te vinden? Old Go organiseerde in mei een wandeling om dat uit te vinden.

De gidsen, de heren Bazuin en Sluurman hebben hun jeugd hier doorgebracht, weten bijna alles van de Mikkelfhorst en deelden die kennis graag met 35 mensen die aan de wandeling deelnamen.

De straten in Oosterhaar zijn naar planten genoemd behalve op het voormalig terrein van de Mikkelfhorst: de namen Borgsingel, Jufferspad, Jonkerspad, Bongerd, Prieel, Orangerie, Warmoezerij (= moestuin) laten zien welke onderdelen de borg kende

De wandeling begon bij de Klaverlaan, hier was ooit de rand van de tuin van het buitenhuis. Het bosje op de hoek bij de Kruisemuntweg is een stukje houtwal. Iets zuidelijker zijn een paar hoge kastanjes te zien: (vanaf de Dravikweg zie je ze beter) hier stond een boerderij. De hoek Oude Middelhorst/Mellensteeg was de hangplek voor de jongeren uit de buurt, vlak bij het witte hek dat het terrein van de Mikkelfhorst voor buitenstaanders onverbiddelijk afsloot.

Bij de bouw van Oosterhaar is de oude gracht van de Mikkelfhorst weer opengegraven zodat het borgterrein herkenbaar is. Net buiten die gracht, op de hoek van de Bongerd en de Warmoezerij, staat een zware boompartij. Hier stond de woning van de tuinman. Binnen de gracht staan twee huizen, eentje van gids Sluurman, zelf gebouwd op de fundamenten van het schathuis. Sluurman is een nazaat van de Sluurman die het buitenhuis in de negentiende eeuw gekocht heeft om er een boerderij voor in de plaats te zetten. We mochten even bij het andere huis, achter het witte hek, kijken. Dit huis staat op de plaats van de borg, zoals goed te zien is op de opname van Google Earth. Hier is nu in de tuin een bron die de vijver van water voorziet. Waarschijnlijk is dit ooit een put binnen de borg geweest. Het graven van die vijver viel trouwens niet mee, hier zitten nog zware resten van de borg in de grond.

Waar de weg Oude Borg die langs de oostkant van het borgterrein loopt een knikje maakt ligt een dubbele gracht met daartussen de toegangsweg van de borg (net ten noorden van het Erfpad) De oude Borg, is een oude weg uit de tijd van de ontginningen.

De Mikkelfhorst stond op een hoge plaats, een horst, in een heel nat gebied. Het gebied is ontgonnen vanaf

de Waterhuizerweg via lanen die hier dwars op staan. De Oude Borg met zijn keurig geschoren meidoornhaag is zo'n laan, net als de Ruigelaan.

Op een kaart uit 1955 heet de Waterhuizerweg de Haarder Hooijdijk, dat geeft het gebruik van het land wel aan. Hooien moest met de zeis gebeuren, het terrein was te nat voor een maaimachine.

In zo'n nat gebied vindt je eendenkooien, er zijn er hier een aantal geweest, eentje bij de Anjerlaan, eentje bij het strooiveld. Als je hier de koeien melk, wat per koe hooguit een kwartier duurt, zakten de koe en de melker op zijn krukje langzaam in de bagger weg. Om de grond enigszins bruikbaar te houden moet er continu bemalen worden. Aan het eind van de oorlog was er geen diesel meer voor het gemaal. Toen is de Waterhuizerweg doorgestoken zodat de Onnermolen het gebied met windkracht droog kon malen.

Ingrid Smit

Weet u waar dit is geweest?

De vijver lag aan een doorgaande weg in Haren.

De foto komt uit Deventer.

Uw reacties graag sturen aan het secretariaat, zie blz. 3.

inhuldiging burgemeester Boerema Wie heeft informatie?

Een onbekende foto van de inhuldiging van burgemeester Boerema is op gedoken.

Old Go kreeg hem toegezonden door Dirk Temme.

De intrede van burgemeester Dirk Boerema in Haren vond plaats op 19 augustus 1910.

Wie heeft er meer informatie over deze gebeurtenis of kent de afgebeelde mannen in uniform?

Eppo van Koldam heeft in zijn studie over “200 jaar gemeente Haren” niets gevonden over een inhuldigingsfeest voor de burgemeester, maar ziet wel een aantal aanknopingspunten om meer aan de weet te komen:

De foto is afkomstig van J. Veenhoven. Dit kan Jan Veenhoven zijn, geboren te Haren op 2 april 1896.

Ten tijde van de foto dus 14 jaar oud en mogelijk één van de jongeren op de foto.

Het gezin van vader Hendrik Veenhoven woonde aan de Rijksstraatweg op (nu) nr. 216. Hendrik Veenhoven was geboren in 1861 te Groningen. Hij was op 16 mei 1891 te Haren gehuwd met Antje Rodermond, geboren te Noordlaren op 22 december 1865. Hendrik Veenhoven was timmerman van beroep.

Het pand Rijksstraatweg 216 is nu onderdeel van Coen Hof Expert. Jarenlang (na het vertrek van Veenhoven) zat de schoenenzaak van de familie Eisses in dit pand.

Op de foto is onder het bord met de tekst “Hulde aan den Burgemeester” een deel van een naam te zien:

“P.DS”. Ik sluit niet uit, dat het hier de kuiper Pieter Arends betreft. Het gezelschap staat dan voor het pand Rijksstraatweg (nu) nrs. 192-194 (nu apotheek).

Vergelijking van beschikbaar fotomateriaal lijkt deze conclusie (ik blijf voorzichtig) te bevestigen.

Het oude pand Rijksstraatweg 192-194 is in 1937 afgebroken.

Het huidige pand is toen gebouwd als “bankgebouw met annexen” door de bank Mesdag & Zonen.

Deze foto kwam via de mail bij Old Go binnen. Een meneer uit Noord Holland had hem gered uit grof vuil.

DRUKKERIJ G. VAN ARK
PROFESSIONALS IN **PRINT & DRUK**
KERKSTRAAT 32, HAREN - T (050) 534 74 47 - F (050) 534 06 50

**VOOR AL UW GEBOORTE-
EN TROUWKAARTEN**

VOOR HET BETERE PRINT & DRUKWERK

INFO@DRUKKERIJVANARK.NL

WWW.DRUKKERIJVANARK.NL

DIGNO computers

Computers • Software • Reparaties • Netwerken

Rijksstraatweg 132 • 9752 BL Haren • Tel.: 050-5349965 • info@digno.nl • www.digno.nl